

Ajankohtaista OKM:stä ja KDK:sta

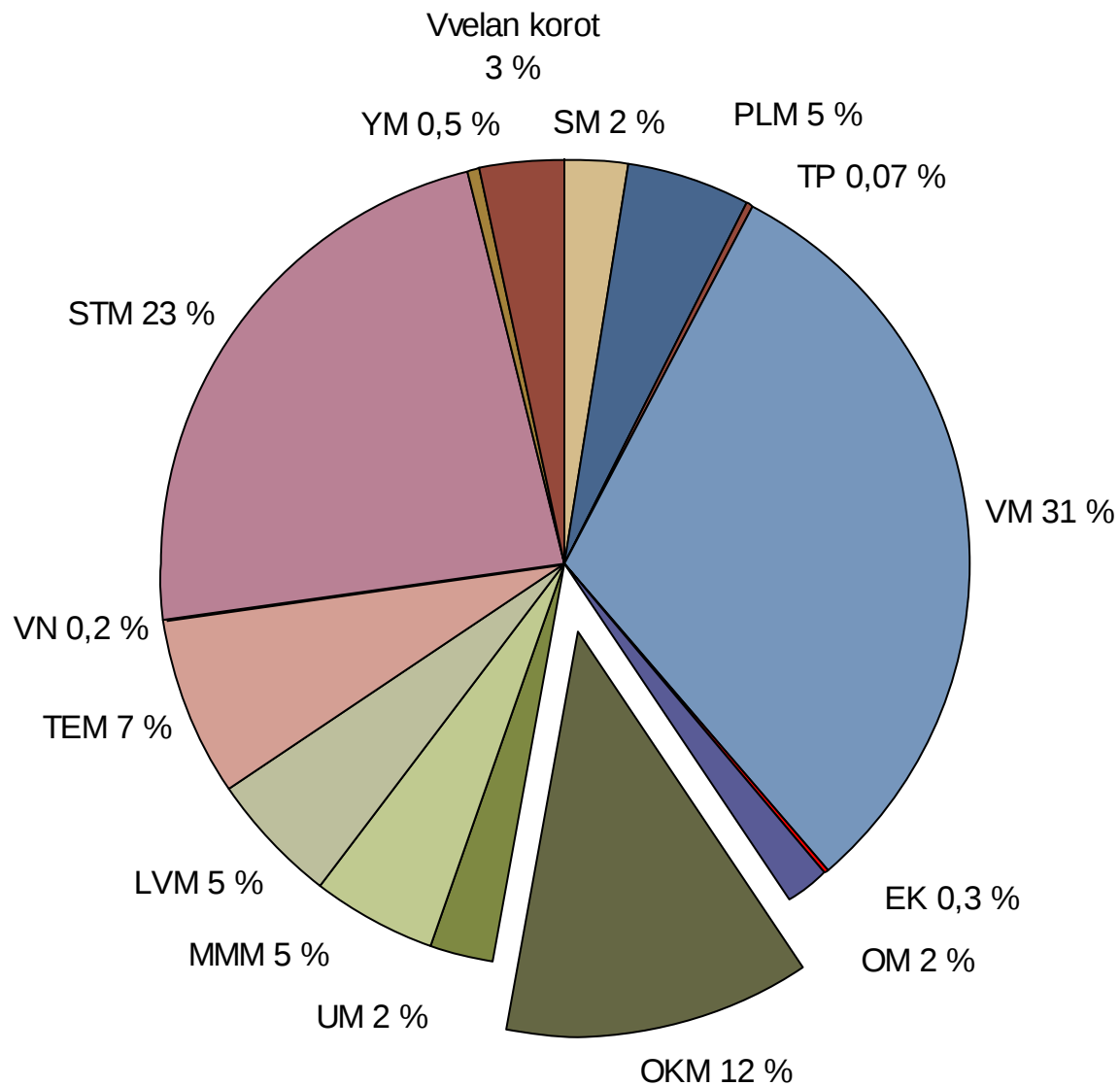
Minna Karvonen

8.10.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

- Valtion talousarvioesitys 2013
- Kansallinen digitaalinen kirjasto

**Valtion vuoden 2013 talousarvion menojen
(54 093 milj. euroa) jakautuminen pääluokittain**

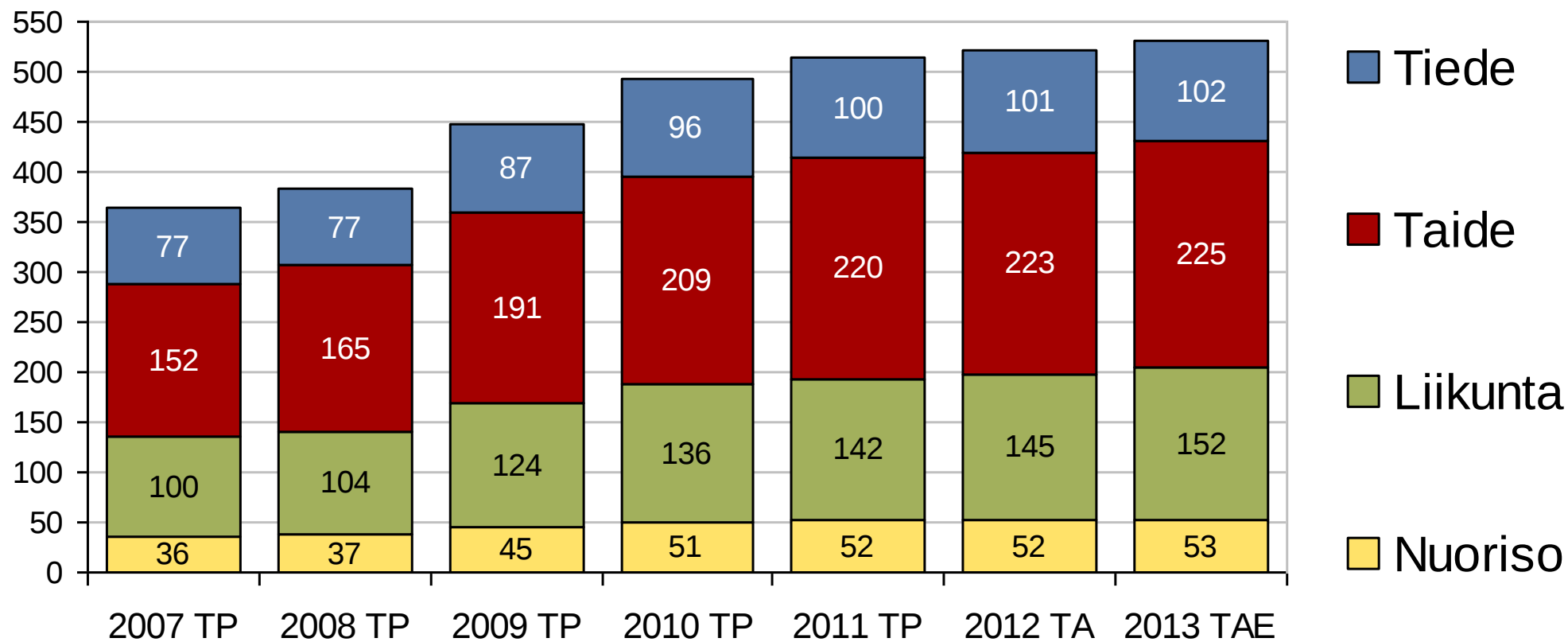

Valtion talousarvioesitys 2013
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

	2012 TA milj. €	2013 TAE milj. €	Muutos 2012 talousarviosta milj. € %	
Pääluokka yhteensä	6 644	6 640	-4	0
Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	118	121	3	2
Opetusministerin toimiala	4 941	4 943	2	0
Yleissivistävä koulutus	964	975	12	1
Ammatillinen koulutus	731	737	6	1
Aikuiskoulutus	516	503	-13	-2
Korkeakouluopetus ja tutkimus	2 731	2 728	-3	0
Kulttuuri- ja urheiluministerin toimiala	1 585	1 576	-8	-1
Opintotuki	937	916	-21	-2
Taide ja kulttuuri	430	434	4	1
Liikuntatoimi	147	152	5	3
Nuorisotyö	70	74	4	6

Tieteen, taiteen, liikunnan ja nuorisotyön veikkausvoittovarot 2007–2013

milj. euroa

Muutoksia kirjastojen osalta v. 2013 (Valtion talousarvioesitys)

- Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan supistuvat kertaluontaisesti 100 000 euroa verrattuna v:een 2012 (4 613 000 € → 4 513 000 €)
- Veikkausvoittovarot kirjastotoimen valtionavustuksiin ja kehittämistoimiin supistuvat 96 000 euroa verrattuna v:een 2012 (5 150 000 € → 5 054 000 €); taso merkittävästi noussut edellisiin vuosiin verrattuna
- Valtionosuus ja –avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin pienenee 300 000 euroa (5 300 000 € → 5 000 000 €); valtuus sama kuin ennenkin eli 4,5 milj. euroa. Pieneneminen johtuu korkotason laskusta.
- Kulttuuriperinnön ”digitointimääräraha” pienenee 400 000 euroa (2 500 000 € → 2 100 000 €)
 - määrärahasta rahoitetaan mm. KDK (yleiset kirjastot ja museot)
 - supistukset heikentävät erit. kulttuuriperinnön digitointihankkeiden rahoitusmahdollisuuksia

Kansallinen digitaalinen kirjasto: taustaa

- Hallitusohjelman kirjaukset:
 - kirjastojen kehittäminen vastaamaan tietoyhteiskunnan haasteisiin
 - kirjastojen, museoiden ja julkisten taidelaitosten digitoitujen aineistojen avaaminen kansalaisten vapaaseen käyttöön
 - julkisen sektorin hallinnoimien digitaalisten tietoaineistojen saattaminen tietoverkkojen kautta kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen, viranomaisten, tutkimuksen ja koulutuksen hyödynnettäviksi
 - julkisten tietovarantojen yhteentoimivuuden varmistaminen
- Tuottava ja uudistuva Suomi – Digitaalinen agenda vuosille 2011 - 2020
- Valtioneuvoston periaatepäätös julkisen sektorin digitaalisten tietoaineistojen saatavuuden parantamisesta ja uudelleenkäytön edistämisestä (2011):
 - Panostetaan kokeilevaan toimintaan erityisesti laajaa kysyntää edustavien tietoaineistojen avaamiseksi ja yhteisten käytänteiden luomiseksi: Kansallinen digitaalinen kirjasto (linjaus 3.4.)
- Tietohallintolaki: yhteentoimivuus tavoitteena + kokonaisarkkitehtuuri välineenä (www.yhteentoimivuus.fi)

Kansallinen digitaalinen kirjasto: EU-taustaa

2010 – 2011:

- EU:n Digitaalinen Agenda 26.8.2010
- Komission suositus digitoinnista, verkkosaatavuudesta ja pitkäaikaissäilytyksestä 27.10.2011

2012:

- Neuvoston päätelmät, annettu 10 päivänä toukokuuta 2012, kulttuuriaineiston digitoinnista ja sähköisestä saatavuudesta sekä digitaalisesta säilyttämisestä

Kansallinen digitaalinen kirjasto: taustaa

- EU:n Digitaalinen Agenda 26.8.2010
- Komission suositus 27.10.2011: Komissio suosittelee jäsenvaltioille, että ne
 - osallistuvat Europeanan jatkokehittämiseen:
 - kannustamalla kulttuurilaitoksia sekä kustantajia ja muita oikeudenhaltijoita antamaan digitoidut aineistonsa käyttöön Europeanan kautta, jotta voidaan auttaa Europeanaa tarjoamaan vuoteen 2015 mennessä suora pääsy 30 miljoonaan digitoituun kohteeseen
 - perustamalla tai vahvistamalla kansallisia keruuorganisaatioita, jotka tuovat Europeanaan sisältöä eri aloilta
 - vahvistavat kansallisia strategioita digitaalisen aineiston pitkäaikaista säilyttämistä varten, saattavat ajan tasalle strategioiden täytäntöönpanosuunnitelmat ja vaihtavat keskenään tietoja strategioista ja toimintasuunnitelmista

Kansallinen digitaalinen kirjasto: EU-taustaa

Neuvoston päätelmät (toukokuu 2012)

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA

- vakiinnuttamaan kulttuuriaineiston **digitointia** koskevat jäsenvaltioiden **strategiat** ja tavoitteet,
- vakiinnuttamaan **digitoinnin organisointi** ja digitoinnin **rahoitus**, myös edistämällä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia,
- parantamaan kulttuuriaineiston **sähköisen saatavuuden ja käytön perusedellytyksiä**,
- osallistumaan **Europeanan jatkokehittämiseen**, muun muassa kehottamalla kulttuuri-instituutioita tuomaan sivustolle kaikki olennainen digitoitu kulttuuriaineisto,
- huolehtimalla digitaalisen aineiston **pitkäaikaisesta säilyttämisestä**.

Kansallinen digitaalinen kirjasto: EU-taustaa

Neuvoston päätelmät (toukokuu 2012)

PYYTÄÄ KOMISSIOTA

- antamaan edelleen **tukea Europeanalle**, joka toimii Euroopan digitaalisen kulttuuriperinnön yhteisenä monikielisenä portaalina
- keräämään, analysoimaan ja levittämään **jäsenvaltioiden ja unionin tason tuloksia ja kokemuksia**, esittämään tältä pohjalta kahden vuoden välein kertomuksen edistymisestä digitoinnissa, sähköisessä saatavuudessa ja digitaalisessa säilyttämisessä,
- tukemaan **tiedon ja hyvien käytäntöjen vaihtoa**, myös julkisen ja yksityisen sektorin **kumppanuuksista** ja digitointiin sovellettavista **standardeista**.

Kansallinen digitaalinen kirjasto: EU-taustaa

Neuvoston päätelmät (toukokuu 2012)

PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA, KOMISSIOTA JA EUROPEANAA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA

- jatkamaan **Europeanan sisällöllistä kehittämissuunnitelmaa** koskevaa työtä, mukaan lukien yksittäisissä jäsenvaltioissa valittujen Euroopan kulttuuriperinnön mestariteosten osalta,
- lisäämään suuren yleisön **tietoisuutta** Europeanasta,
- edistämään European välityksellä saatavilla olevan **aineiston** ja siihen liittyvän **metatiedon käyttöä innovointiin** noudattaen samalla täysin immateriaalioikeuksia,
- kehittämään Europeanasta entistäkin **helppokäyttöisemmän** portaalin,
- edistymään konkreettisesti European **hallinnollista rakennetta** koskevissa keskusteluissa.

European strategy 2011-2015: "Aggregate, Facilitate, Distribute, Engage"

- luoda eurooppalaiselle digitaaliselle kulttuuriperinnölle luotettava ja monipuolinen lähde
- tukea kulttuuriorganisaatioita jakamalla tietoa ja ideoimalla,
- saattaa kulttuurisisällöt laajojen käyttäjajoukkojen saataville
- luoda uusia tapoja osallistaa kulttuuriperinnön käyttäjiä.

Metatiedon avaaminen syyskuussa 2012

- Yli 20 miljoonan kohteen kuvailutiedot julkaistiin vapaasti hyödynnettäväksi
- Creative Commons CC0 Public Domain Dedication –ehdot
- Julkaisu pitkän sisällöntarjoajien kanssa käydyn prosessin tulos
- Mukana myös 700 000 suomalaisen objektin metatiedot

Neelie Kroes, 12.9.2012:

"Avoimessa datassa on niin paljon voimaa ja Europeana on niin arvokasta kulttuuriomaisuutta, että vain hyviä asioita voi seurata näiden kahden liitosta.

Paljon puhutaan digitaalisen kuilun sulkemisesta ja kulttuurin avaamisesta uusille yleisöille, mutta harvat voivat sanoa tehneensä niin paljon näiden tavoitteiden hyväksi kuin Europeana on tehnyt vapauttaessaan aineistot."

KDK:n painopisteet 2011 - 2013

1. Kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen asiakasliittymän kehittäminen ja ylläpito sekä aineistojen välittäminen Euroopan digitaaliseen kirjastoon Europeanaan
 - Asiakasliittymän toteuttaminen ja kehittäminen
 - 2012: Järjestelmän suunnittelu ja sen rakentaminen; tuotantokäytön aloitus; avoimen lähdekoodin ohjelmistot perustana; sopimus Ex Libriksen kanssa purettu 23.1.2012
 - 2013: Asiakaskunnan laajentaminen, toiminnallisuuden kehittäminen ja palvelun vakiinnuttaminen
 - 2014: Järjestelmän toiminnallisuuden kehittäminen
 - Asiakasliittymäkonsortion toiminnan käynnistyminen (asetettu syyskuussa 2012)
 - Formula metatiedon välittämiseksi Europeanaan
2. Kulttuuriperintöaineistojen digitointi sekä alkujaan digitaalisten aineistojen kartuttaminen
 - Tavoitteena 7 miljoonaa digitoitua objektia 2011 - 2015
3. Digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen keskitetyn pitkäaikaissäilytyspalvelun suunnittelu ja toteuttaminen
 - Pitkäaikaissäilytyksen jatkohanke 2010 – 2013

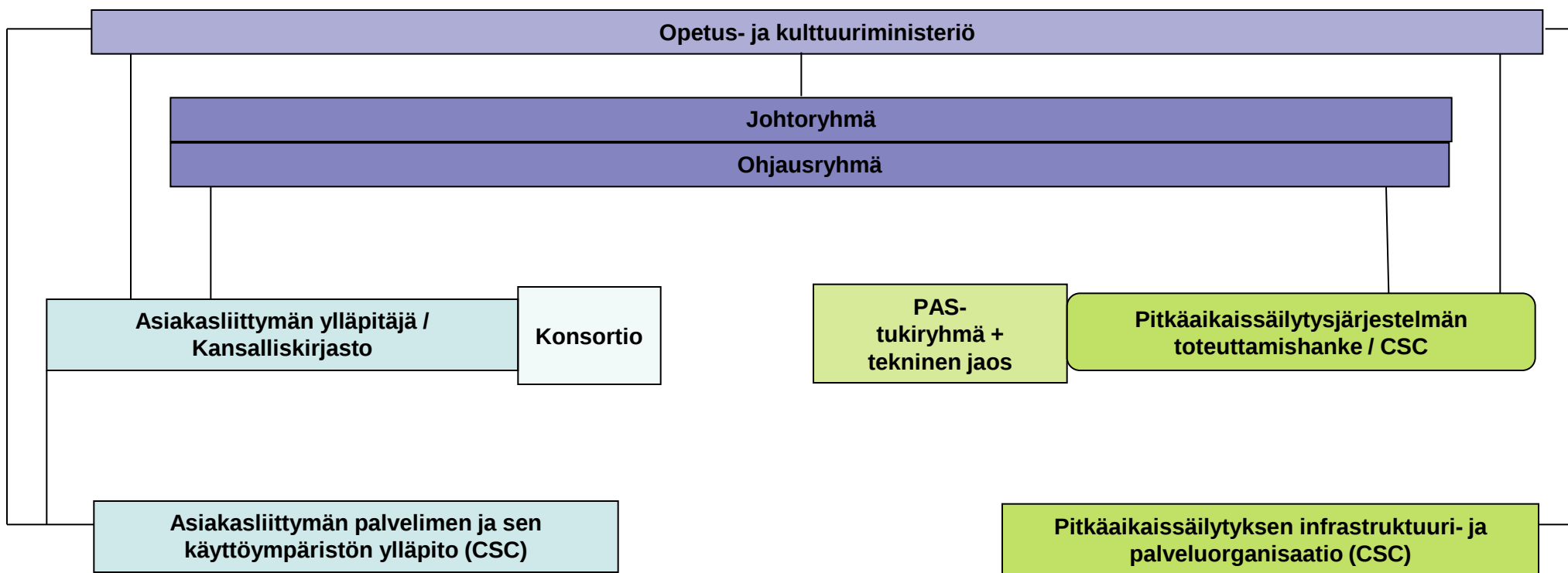
KDK:n painopisteet 2011 - 2013

4. Tietohallinnon yhteentoimivuuden edistäminen

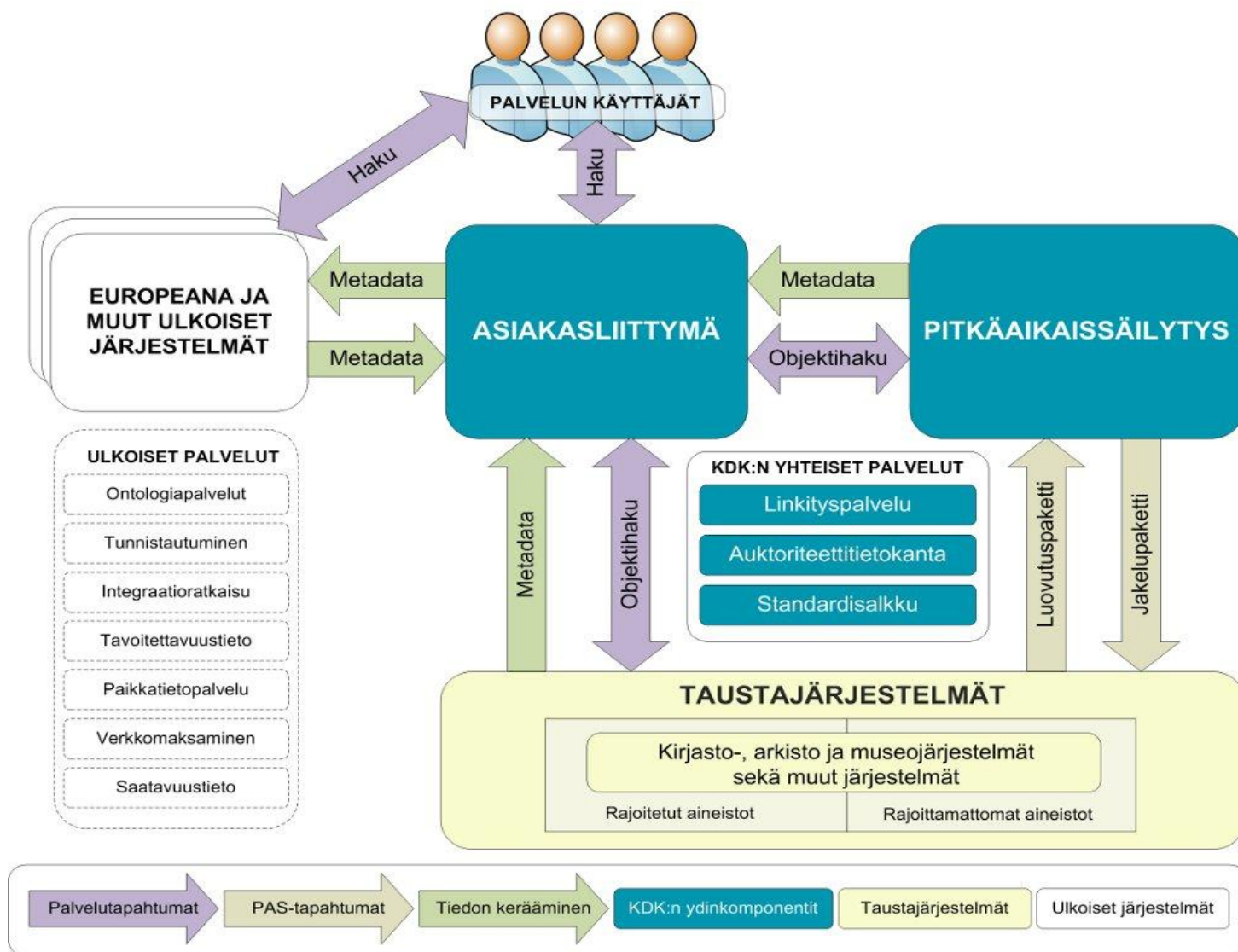
- KDK-kokonaisarkkitehtuurin ja standardisalkun ylläpitäminen ja kehittäminen
 - Päivitys valmistuu lokakuussa 2012
- Toiminnan yhteensovittaminen julkishallinnon tietohallinnon kehittämislinjauksiin ja –välineisiin sekä tutkimuksen tietoinfrastruktuurin kehittymiseen
 - KDK:n puitteissa kehitetty metatietoarkkitehtuuri ja metatietomäärittelyt on otettu huomioon julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin sekä julkisen hallinnon tietoarkkitehtuurin valmistelussa.
 - KDK-standardisalkku kiinnittyy julkishallinnon standardisalkkuun (JHS 181) aluesalkkuna.
 - TTA-hanke (Tutkimuksen tietoaineistot) käynnistynyt; KDK:n sisarhanke
- Kirjasto-, arkisto- ja museosektoreiden kehittämistoimien yhteensovittaminen tietohallinnon alueella
 - AHAA (arkistot), Museo 2015, Kirjastojen kansallinen metatietovaranto, UKJ

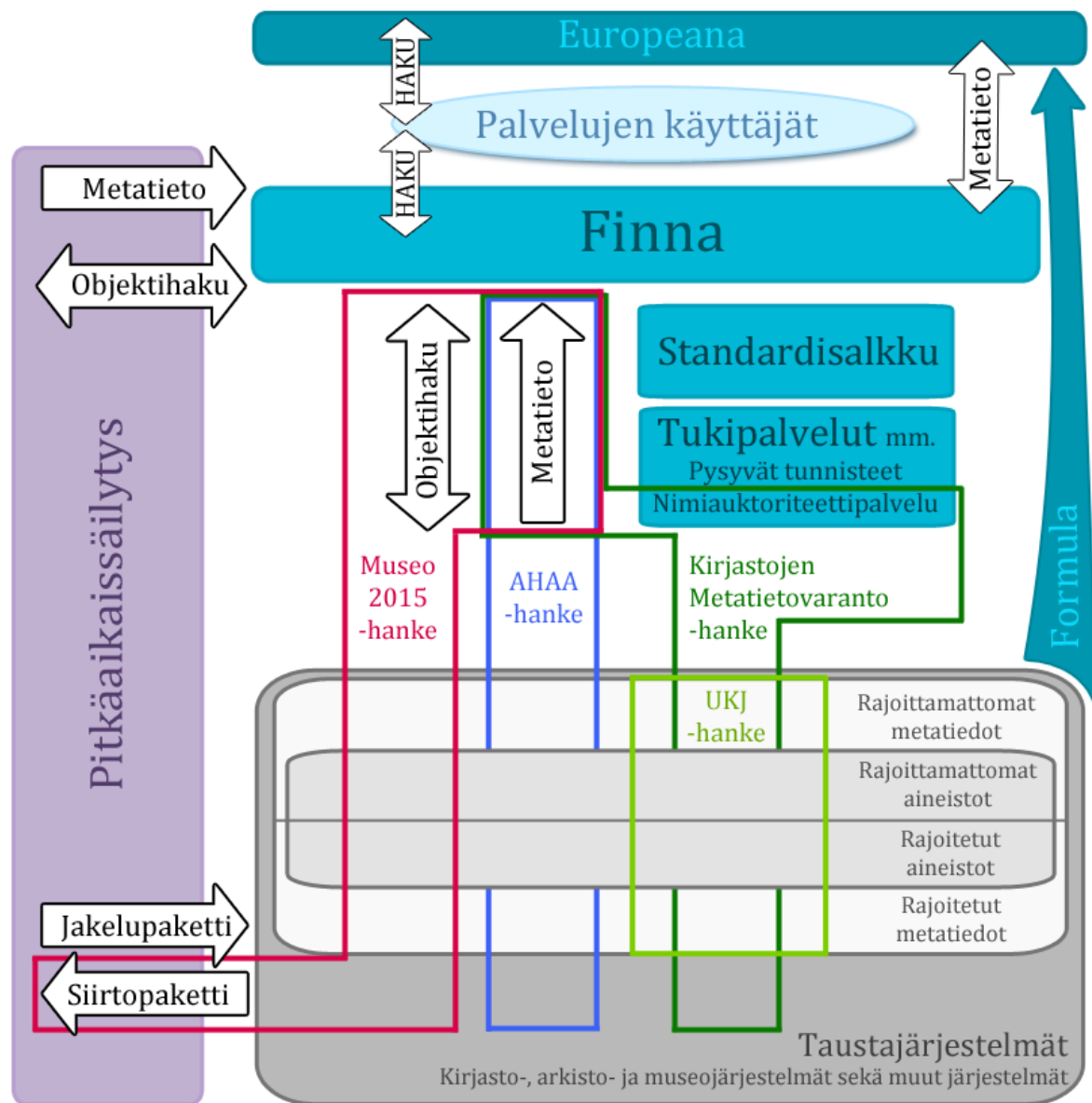
KDK:n hallinnointi

- Hallinnointi:
 - Opetus- ja kulttuuriministeriö
 - KDK-johtoryhmä: linjaa kehittämistä ja suuntaamista, käsittelee laajakantoiset ja periaatteelliset asiat
 - KDK-ohjausryhmä sekä sen alaisuudessa toimivat kokonaisarkkitehtuuri-alatyöryhmä sekä pitkäaikaissäilytyksen tukiryhmä ja pitkäaikaissäilytyksen tekninen jaos
- Palvelujärjestelmät:
 - Kansalliskirjasto vastaa Kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymän ylläpitämisestä toimialatasoisena palvelujärjestelmänä.
 - Tieteen tietotekniikan keskus CSC vastaa digitaalisten kulttuuriperintö- ja asiakirja-aineistojen keskitetyn pitkäaikaissäilytysjärjestelmän suunnittelu- ja toteuttamishankkeesta.

KDK:n hallinnointi 6.4.2011–31.12.2013

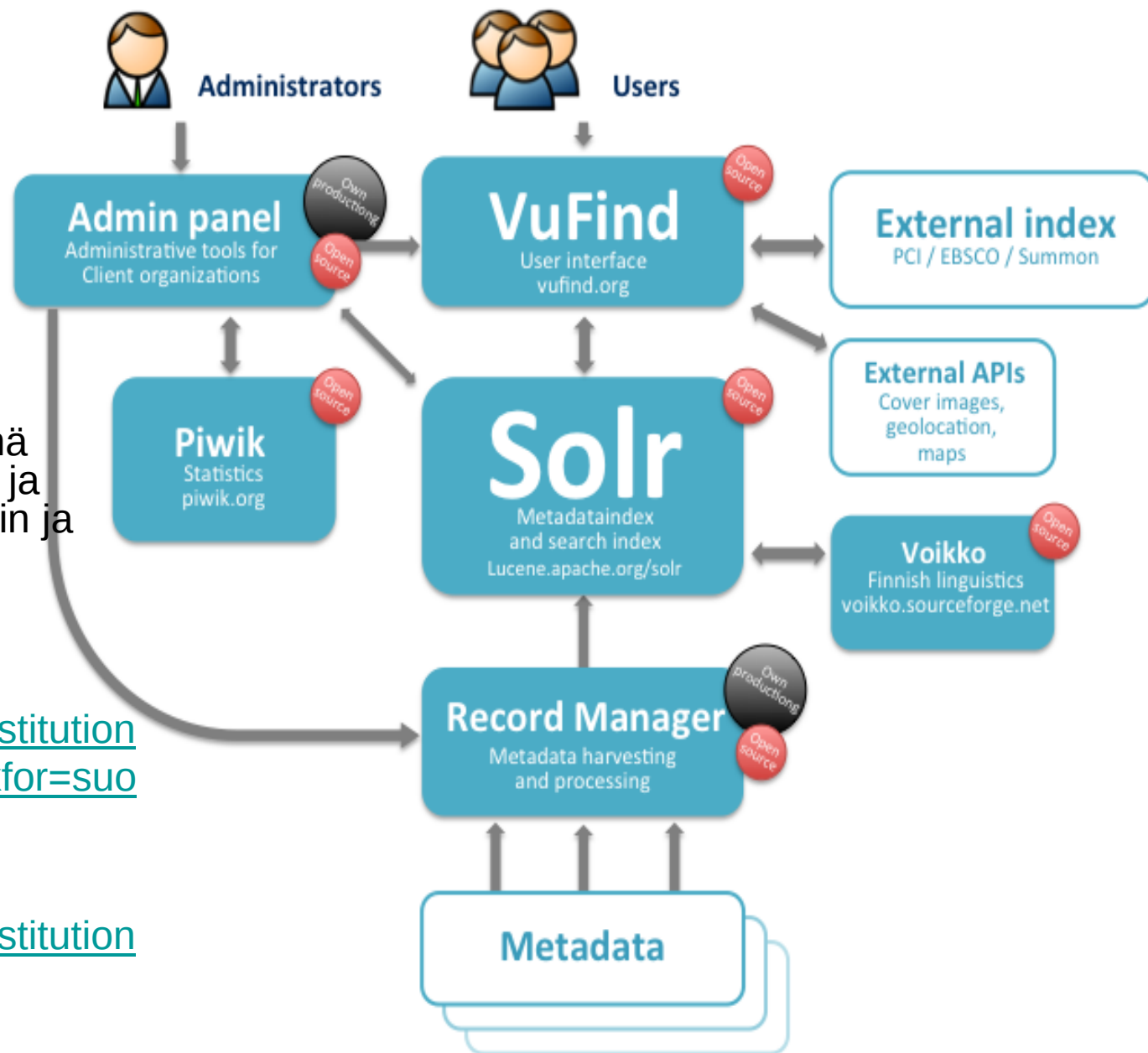

Finna – asiakasliittymä
kirjastojen, arkistojen ja
museoiden aineistoihin ja
palveluihin

Finna demo:

<http://vufind-fe-kktest.lib.helsinki.fi/institution/Search/Results?lookfor=suometar&prefilter=->
<http://vufind-fe-kktest.lib.helsinki.fi/institution/>

Finna ja Melinda

	Kenelle	Mitä	Miksi
Finna	Palvelu loppukäyttäjille sekä kirjasto-, arkisto- ja museo-organisaatioille	Portaali, monipuolinen, hakupalvelu, joka tarjoaa pääsyn museoiden, arkistojen ja kirjastojen aineistoihin	Yhden käyttöliittymän kautta pääsy kaikkiin KAM-aineistoihin ja palveluihin. Tehostaa aineistojen hakua ja lisää käyttöä
Melinda	Kirjastoammattilaisen työväline	Yhteinen tietovaranto, jossa kuvaillaan kirjastojen aineistot. Kuvaileva metatieto säilytetään yhdessä paikassa	Tehostaa aineistojen kuvailua, poistaa päällekkäistyötä

Finna

Kuka on palvelun asiakas	Loppukäyttäjät, KAM-organisaatiot
Asiakastarve	Yksi käyttöliittymä kirjastojen, arkistojen ja museoiden aineistojen hakuun, selailuun ja tarjontaan
Asiakkaan saama hyöty	Säästöt: aika, raha Aineistojen käytön lisääntyminen
Lisäarvo	Yhteisen käyttöliittymän ja hallintapaneelin kehittäminen, aineistojen jakaminen, yhteisöllisyys
Haasteita	Muiden palveluiden integrointi, rajapinnat, projektinhallinta
Palveluntarjoajan ydinosaaminen	Palvelun keskitetty kehittäminen, kuvailu- ja formaattiosaaminen, järjestelmän ylläpito ja kehittäminen
Asiakkaalta vaadittava osaaminen	Oman näkymän kehittäminen, oman aineiston kuvailuosaaminen

Melinda

Kuka on palvelun asiakas	Kirjastot
Asiakastarve	Kuvaileva metatieto yhdessä paikassa/yhdestä paikasta
Asiakkaan saama hyöty	Säästöt: aika, raha Tasalaatuinen metatieto
Lisäarvo	Työryhmät, yhteisöllisyys, osaamisen jakaminen, yhteinen formaatti, joka mahdollistaa joustavan siirtymisen uuteen formaattiin
Haasteita	Muiden palveluiden integrointi, rajapinnat, projektinhallinta
Palveluntarjoajan ydinosaaaminen	Kuvailu- ja formaattiosaaminen, järjestelmän ylläpito ja kehittäminen
Asiakkaalta vaadittava osaaminen	Kuvailu- ja formaattiosaaminen, tietovarannon hyödyntäminen

Finna, Melinda ja uusi kirjastojärjestelmä

Finna

Kansallinen
näkö

Kirjaston oma
näkö

Sektorinäkö

Uusi kirjasto- järjestelmä

Asiakastiedot

Saatavuus-
tiedot

Varastotiedot

Melinda

Kuvailutiedot

Auktoriteetti-
tiedot

Tunnisteet